
PÅKJØRSLER OG KOMMUNALE ETTERSØK AV VILT

Averøy kommune 2023

Foto: Dag Bjerkestrand

Averøy kommune
Skogbrukssjef/miljøvernleder Dag Bjerkestrand 30.01.2023

Innhold

1. Kommunens lovpålagte oppgave	2
2. Viltbestandene i Averøy	2
3. Organisering og varslingsrutiner ved viltpåkjørsler.....	2
4. Innmeldte viltpåkjørsler og skadd/sykt vilt i 2023	4
5. Registrerte viltpåkjørsler siste 12 år	5
6. Utfall av påkjørsler og ettersøk i Averøy i 2023	6
7. Kommunalt viltfond.....	6
8. Bruk av viltfondet i Averøy kommune 2022	7
9. Kostnader ved kommunale ettersøk	7
10. Utfordringer.....	9
Manglende meldinger om viltpåkjørsler til politiet	9
Manglende merking av påkjørselstedet.....	9
Nye ettersøksavtaler om offentlige ettersøk fra 1.april 2024.....	9

1. Kommunens lovpålagte oppgave

I henhold til Viltloven med forskrifter har kommunen ansvar for avliving/ettersøk når storvilt er skadd i forbindelse med påkjørsler i trafikken eller er skadet eller sykt av andre årsaker. Kommunen har også et ansvar i situasjoner der storvilt er skadeskutt under ordinær jakt og som ikke finnes i løpet av første dag, evt. når jaktlaget har utført sin ettersøksplikt uten å finne det påskutte dyret.

2. Viltbestandene i Averøy

I Averøy er det en relativ stor bestand av rådyr, en middels/høy bestand av hjort og en liten bestand av elg. I 2023 ble det skutt 219 hjort og ??? rådyr. Det er ikke åpnet for jakt på elg.

3. Organisering og varslingsrutiner ved viltpåkjørsler

Ved årsskiftet 2019/2020 utlyste Averøy kommune en tilbudskonkurranse for utføring av offentlige ettersøk. 3 foretak fikk avtale/kontrakt gjeldende i fire år fra 1.april 2020.

Hvert foretak/ ekipasje består av en ettersøksjeger som har videregående kurs i ettersøk, kurs i arbeidsvarsling, godkjent ettersøkshund, skilt, synlighetsklær, forsikringer, egnet bil og annet utstyr som behøves for utføre slikt arbeid.

De 3 ettersøksjegerne inngår i en vaktturnus der det alltid er en ettersøksjeger på vakt klar til å rykke ut 24 timer i døgnet 365 dager i året. Etter endt oppdrag blir informasjon og kartfesting av hver enkelt påkjørsel registrert i Hjorteviltregisteret.

Kommunen har laget en arbeidsvarslingsplan som er godkjent av Statens vegvesen. Ved påkjørsler av vilt hvor det skal iverksettes ettersøk setter ettersøksjegerne opp skilt i henhold til denne planen før ettersøket påbegynnes.

Bilførere som kjører på vilt har en lovpålagt plikt å varsle politiet (tlf 02800). Dersom det påkjørte viltet ikke ligger dødt på stedet ringer politiets operasjonssentral til vår vakttelefon og ettersøksjegeren som har vakt rykker ut til skadestedet.

Dersom dyret er dødt varsler politiet veimeldingssentralen som igjen varsler vegvesenets kontraktør (Mesta) for fylkesveiene. Ved døde dyr på kommunale veier varsler politiet kommunen.

Eide Ettersøksring AS hadde frem til årsskiftet 2022/2023 avtale med Mesta om henting av dødt vilt på fylkesveiene i Averøy og registrerte hvert oppdrag inn i Hjorteviltregisteret, inkl. kartfesting. Eide ettersøksring tok CWD-prøver av hjort og rådyr som er 1 år og eldre, og fikk en kompensasjon for dette på 500 kr pr prøve fra kommunen. Kommunen får kompensasjon fra Miljødirektoratet på 500 kr for hver CWD-prøve.

Fra årsskiftet 2022/2023 overtok Mesta selv å hente dødt vilt på fylkesveiene, og skal rapportere videre til kommunen. Kommunen må legge opplysningene inn i Hjorteviltregisteret. I begynnelsen av 2023 var det noen utfordringer med å få oversendt rapporter om dødt vilt.

Det har vært en endring i løpet av 2023 på praksis når ettersøkejegere avliver vilt på fylkesveier. Tidligere tok kommunens ettersøksjegere med seg dette viltet og deponerte det. Fra desember 2023 er praksis endret til at kommunens ettersøksjegere ikke tar med seg dette viltet, men melder dødt vilt inn til Vegtrafikksentralen på tlf. 175 og oppgir vegsystemreferanse. Mesta får melding om dette og henter det døde viltet.

En av årsakene til dette er at kommunen må avhende dødt vilt i oppsamlingskar for dødt vilt som står ved brannstasjonen på Bruhagen. Det døde viltet blir hentet av Biosirk. Dette koster penger, og kommunen kan ikke ta kostnader med avhenting av vilt som Mesta har ansvaret for.

De kommunale ettersøksjegerne tar CWD-prøver av mesteparten av dødt hjortevilt 1 år og eldre som under oppdrag blir avlivet eller funnet dødt.

Påkjørt rådyr med brukket bakfot avlivet under ettersøk.

Foto: Dag Bjerkestrand

4. Innmeldte viltpåkjørslar og skadd/sykt vilt i 2023

Tabell 1. Registreringar i Hjorteviltregisteret for Averøy kommune i perioden 01.01. – 31.12.2023

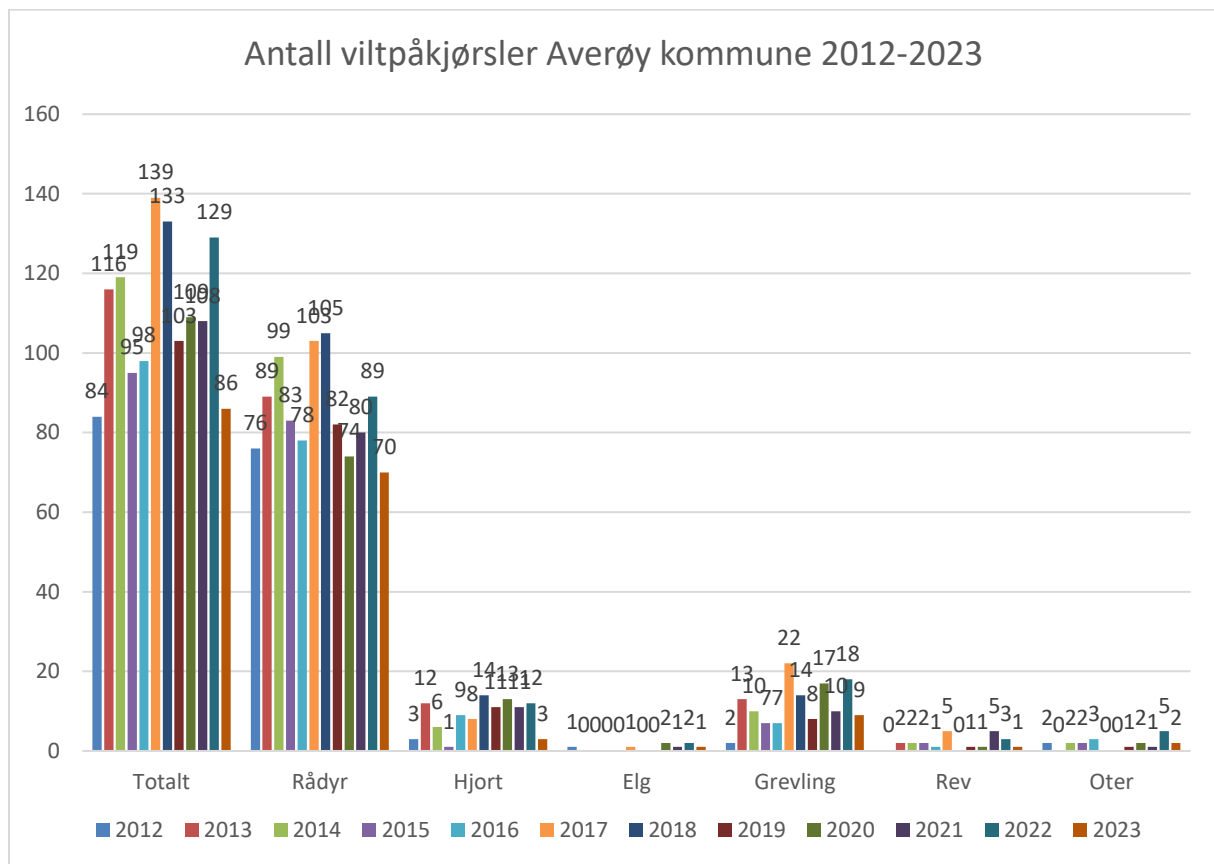
Årsak: Trafikk							
	Rådyr	Hjort	Elg	Grevling	Rev	Oter	Sum
Avlivet etter ettersøk	12						12
Avlivet på stedet	8	2	1				11
Funnet død etter ettersøk	7						7
Observert – antatt uskadd	2						2
Ettersøk avsluttet - ikke funnet	24	1			1		26
Dødt på stedet	17			9		2	28
Ikke angitt utfall							0
Sum	70	3	1	9	1	2	86
Årsak: Sykdom, skade eller andre årsaker							
	Rådyr	Hjort	Elg	Grevling	Rev	Oter	Sum
Avlivet etter ettersøk	3						3
Avlivet på stedet	7						7
Funnet død etter ettersøk							0
Observert – antatt uskadd	3						3
Ettersøk avsluttet - ikke funnet	8						8
Dødt på stedet	4	1					5
Felt ulovlig							0
Sum	25	1	0	0	0	0	26
Årsak: Trafikk, sykdom, skade eller andre årsaker							
	Rådyr	Hjort	Elg	Grevling	Rev	Oter	Sum
Avlivet etter ettersøk	15						15
Avlivet på stedet	15	2	1				18
Funnet død etter ettersøk	7						7
Observert – antatt uskadd	5						5
Ettersøk avsluttet - ikke funnet	32	1			1		34
Dødt på stedet	21	1		9		2	33
Ikke angitt utfall							0
Sum	95	4	1	9	1	2	112

Elgku påkjørt og avlivet ved Atlanterhavstunnelen 13.mai 2023.

Foto Dag Bjerkestrand

5. Registrerte viltpåkjørsler siste 12 år

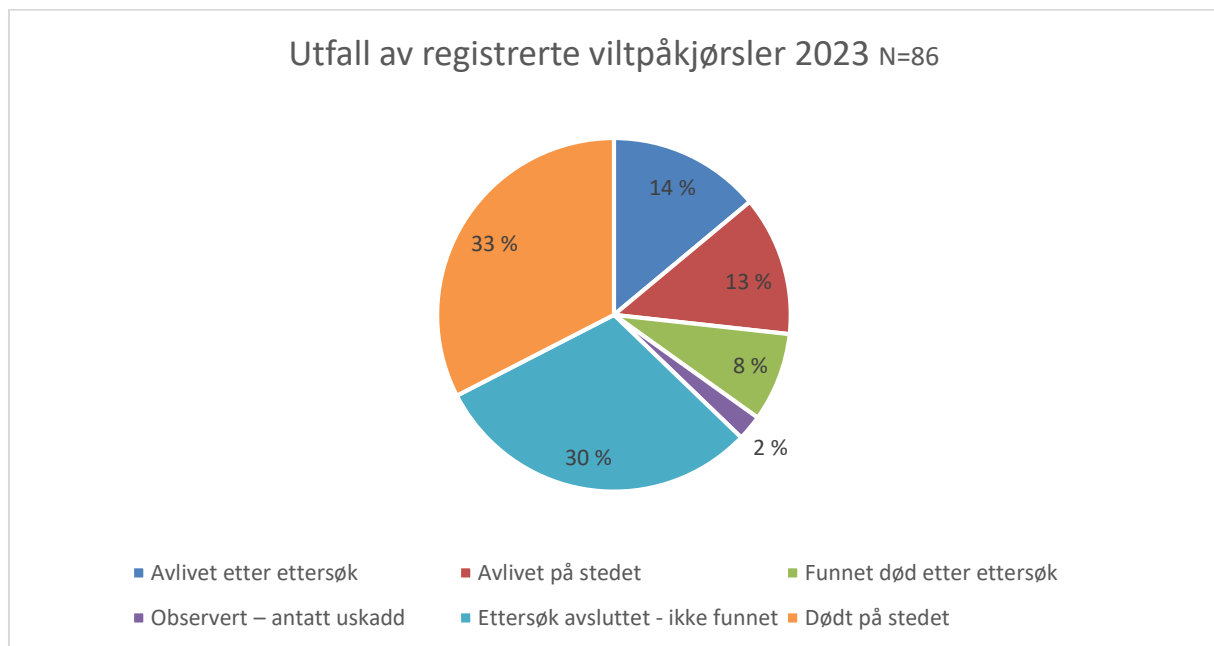
Figur 1. Utvikling i antall registrerte viltpåkjørsler i Averøy siste 12 år, 2012-2023. F.o.m. 1.januar til og med 31. desember.

Påkjørt rådyr funnet dødt etter sporing fra påkjørselstedet.

Foto Dag Bjerkestrand

6. Utfall av påkjørsler og ettersøk i Averøy i 2023

Figur 2. Utfall av viltpåkjørsler i prosent. Averøy kommune i perioden 01.01.-31.12.2023.

3 av 10 påkjørsler av vilt i trafikken ender med at dyret dør på stedet.

4 av 10 påkjørsler ender med at dyret enten blir avlivet på stedet eller under ettersøket, blir funnet dødt under ettersøket eller blir observert og antatt uskadet.

3 av 10 påkjørsler ender med at ettersøket avsluttes uten at en kommer innpå dyret. Under ettersøket er det vanligvis ingen tegn til at disse dyrene er alvorlig skadet.

7. Kommunalt viltfond

Kommuner der det er adgang til jakt etter elg og/eller hjort skal etablere et kommunalt viltfond. Bruken av viltfondet reguleres av *Forskrift om kommunale og fylkeskommunale viltfond og fellingsavgift for elg og hjort*.

Inntekter til viltfondet:

- Fellingsavgift for elg og hjort
- Tilskudd fra det fylkeskommunale viltfondet
- Fondets avkastning
- Inntekter fra vilt skutt av kommunen og fallvilt
- Eventuelle kommunale avsetninger

Viltfondet kan brukes til:

- Tilskudd til tiltak for å fremme viltforvaltning, styrke kunnskap om viltet, jaktorganisering mm. i kommunen
- Dekke kommunens utgifter til ettersøk og håndtering av skadd vilt og fallvilt i kommunen
- Tiltak for å forebygge skader på landbruksnæring voldt av hjortevilt.

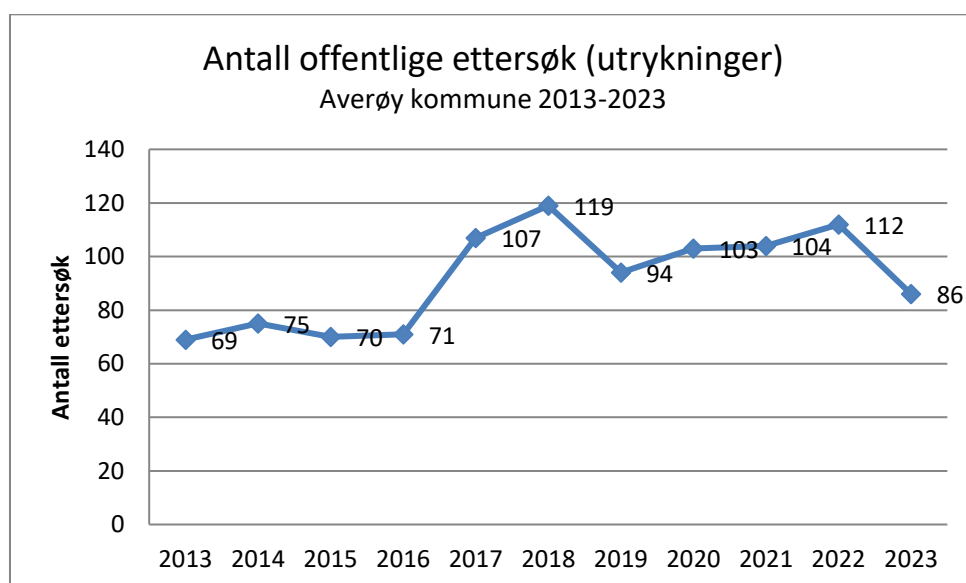
8. Bruk av viltfondet i Averøy kommune 2023

Tabell 2. Regnskap for viltfondet i Averøy kommune 01.01.2022 - 31.12.2023

INNTEKTER		
Fellingsavgifter hjort 2022	121860	
Kommunal overføring	315500	
Tilskudd fra Miljødirektoratet for uttak av CWD-prøver	12000	
	449360	
UTGIFTER		
Ettersøk (kjøp av tjenester)	335184	
Vakttelefon ettersøk	1227	
Tilskudd til storvaldene	13000	
Kjøp av oppbevaringskar dødt vilt	5250	
	354661	
Mva innbetalt	85415	
Mva refundert	-85415	
	Overskudd 2023	94699
Tilbakeført kommunal driftsbudsjett	-94699	
Totalt brukt av kommunalt driftsbudsjett	220801	
Inngående beholdning 01.01.2023	0	
Utgående beholdning 31.12.2023	0	

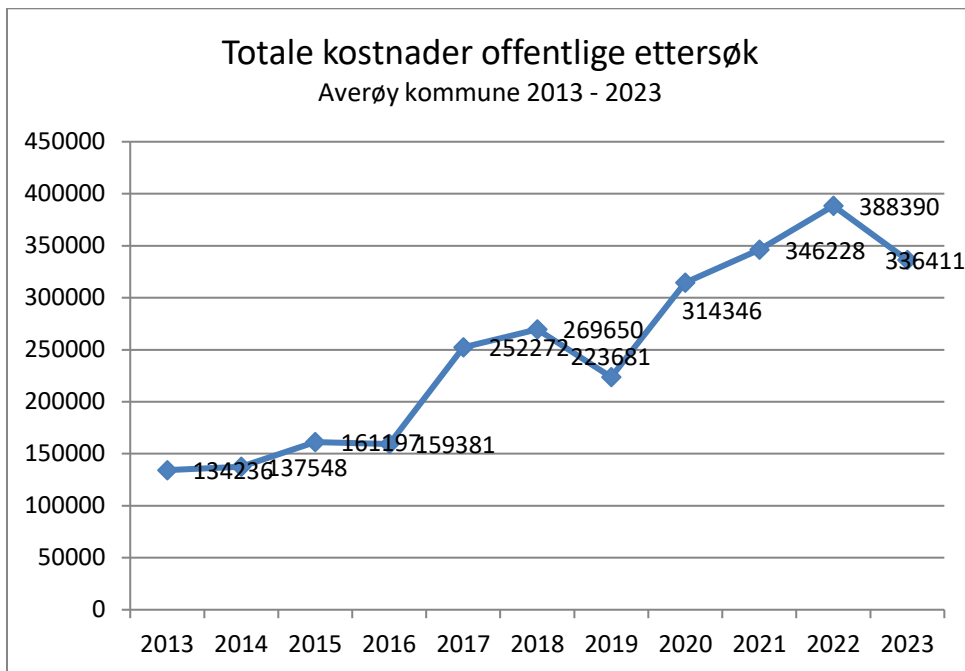
9. Kostnader ved kommunale ettersøk

Nedenfor er en oversikt over kostnader og antall utrykninger med offentlige ettersøk. For årene 2013-2019 gjelder perioden fom 16.11. året før tom. 15.11. i det inneværende året. For 2020, 2021, 2022 og 2023 gjelder tallene kalenderåret.

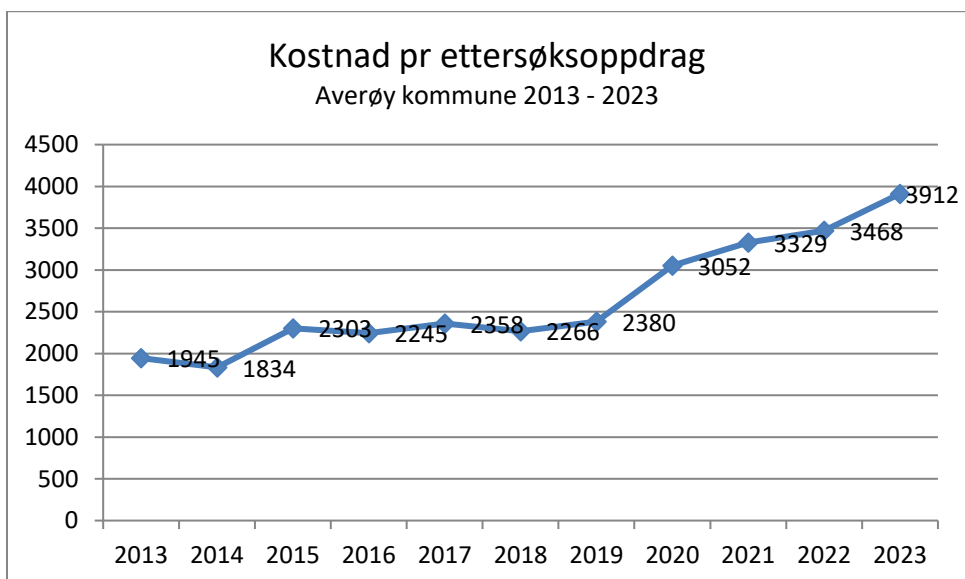

Figur 3. Antall utførte kommunale ettersøk. Averøy kommune i perioden 2013 – 2023.

Figur 4. Totale kostnader for offentlige ettersøk. Averøy kommune i perioden 2013-2023.

Figur 5. Kostnad pr ettersøksoppdrag. Averøy kommune i perioden 2013-2022.

10. Utfordringer

Manglende meldinger om viltpåkjørsler til politiet

Stadig får vi meldinger om at det er funnet dødt vilt på eller i nærheten av vei uten at påkjørselen er meldt inn til politiet. En stor andel av viltpåkjørslene blir meldt inn fra andre enn bilfører/passasjer i bilen som kjørte på dyret.

Det er derfor mange hjortevilt som blir skadet ved påkjørsler der bilfører ikke melder fra til politiet, og som det dermed ikke blir igangsatt ettersøk etter. Det medfører unødige dyrelidelser.

Manglende merking av påkjørselstedet

Mangelfull merking av påkjørselstedet er dessverre vanlig. Og skjer også at påkjørselstedet er merket på feil sted.

Når en skal starte et ettersøk etter et påkjørt hjortevilt er en helt avhengig av å sette hunden på sporet av det riktige dyret.

I løpet av et par timer kan det krysse mange rådyr eller hjorter bare på for eksempel en hundre meter lang strekning av veien. Dersom vi ikke vet eksakt hvor påkjørselstedet er, må vi søke med hund langs veien, kanskje over flere hundre meter. Vi må da utrede en rekke spor av kryssende hjortevilt.

Dette tar tid, er ressurskrevende, og kan i verste fall føre til at vi ikke finner sporet av det påkjørte dyret i det hele tatt fordi vi er på feil sted. Dette går utover dyrevelferden ved at skadde dyr blir vanskeligere å finne og avlive samt at det medfører unødige kostnader for kommunen.

Nye ettersøksavtaler om offentlige ettersøk fra 1.april 2024

Gjeldende 4-årige ettersøksavtaler mellom Averøy kommune og ettersøksjegerne/foretakene går ut 31.03.2024.

Det er en utfordring å få avtaler med kompetente ettersøksjegere/foretak for en ny 4-års periode. Flere av ettersøksjegerne som var aktuelle tilbudsgivere for fire år siden er av ulike årsaker ikke lengre aktuelle for en ny 4-års periode. Samtidig er det få nye ettersøksjegere med tilstrekkelig kompetanse.

Tradisjonelt har det tidligere vært vanlige jegere som har utført ettersøk for kommunen for en symbolsk godtgjørelse. Ofte har disse vært tilknyttet de daværende viltnevdene. Etter hvert er det blitt stilt større krav til de som utfører offentlige ettersøk, med godkjente ettersøkshunder, videregående ettersøkskurs, arbeidsvarslingskurs, bekledning, skilt og varslingsutstyr. Mange har ikke en jobb eller livssituasjon som kan kombineres med vaktberedskap.

Kommunenes lovpålagte oppgave med offentlig ettersøk er en plikt til beredskap og utrykning på lik linje med andre kommunale oppgaver, slik som brannberedskap, teknisk vakt på vann, avløp og vei mm. Kommunene må derfor forberede seg på at kostnadene med offentlig ettersøk vil tilsvare kostnadene med vaktberedskap og godtgjørelse for utrykning som ved andre tilsvarende kommunale beredskapsoppgaver.

Dette kan gjøres enten ved ansettelsesforhold av ettersøksjegere i kommunen eller ved kjøp av tjenester fra ettersøksforetak.